

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR.....	VII
KISALTMALAR.....	XXI
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM HETEROJEN BİR KATEGORİ OLARAK YÖNETİCİLER

§ 1. DÜNYADAN ÖRNEKLERLE YÖNETİCİLER VE ÜST DÜZEY YÖNETİCİLER.....	5
I. ALMAN HUKUKUNDA.....	5
1. MAVİ YAKALI VE BEYAZ YAKALI İŞÇİ: KANUNA DAYANAN ANCAK TERKEDİLEN BİR TASNİF.....	5
2. BEYAZ YAKALI İŞÇİLER İÇİNDE BİR GRUP: ÜST DÜZEY YÖNETİCİLER.....	7
II. İSVİÇRE HUKUKUNDA.....	8
III. LÜKSEMBURG HUKUKUNDA.....	10
§ 2. TÜRK HUKUKUNDA YÖNETİCİLER VE ÜST DÜZEY YÖNETİCİLER.....	11
I. YÖNETİCİNİN KANUNDAKİ GÖRÜNÜM BİÇİMİ: İŞVEREN VEKİLİ.....	11
1. GENEL OLARAK.....	11
2. 4857 SAYILI İŞ KANUNU'NA GÖRE İŞVEREN VEKİLİNİN UNSURLARI VE SORUMLULUĞU.....	11
a. Genel Olarak.....	11
b. İşveren Vekilinin Unsurları.....	12

aa. İşveren Adına Hareket Etme	12
bb. İşin, İşyerinin ve İşletmenin Yönetiminde Görev Alma	13
c. İşveren Vekilinin Sorumluluğu	14
d. İşveren Vekilliği Sifatının İşçilere Tanınan Hak ve Yükümlülüğü Ortadan Kaldırmaması	16
3. İŞ GÜVENCESİ KAPSAMI DIŞINDAKİ İŞVEREN VEKİLLERİ	17
a. Genel Olarak.....	17
b. İşletmede En Üst Düzeyde Yönetim Yetkisine Sahip İşveren Vekili ile Ona Doğrudan Bağlı Yardımcıları	19
c. İşyerinde En Üst Düzeyde Yönetim Yetkisi ile İşçi Alma ve Çıkarma Yetkisine Sahip İşveren Vekilleri	22
4. 6331 SAYILI KANUN'A GÖRE İŞVEREN VEKİLİ.....	24
5. 6356 SAYILI KANUN'A GÖRE İŞVEREN VEKİLİ.....	26
6. 5510 SAYILI KANUN'A GÖRE İŞVEREN VEKİLİ.....	28
II. ÜST DÜZEY YÖNETİCİLER (POZİSYONLARI İTİBARIYLA ÜST DÜZEY YÖNETİCİLER)	31
1. İŞVEREN VEKİLİ İLE ÜST DÜZEY YÖNETİCİ KAVRAMLARININ İLİŞKİSİ	31
2. 5510 SAYILI KANUNLA ÖNGÖRÜLEN ÖZEL BİR KATEGORİ: ÜST DÜZEY YÖNETİCİLER.....	33
3. TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNDEN YARARLANMA BAKIMINDAN ÜST DÜZEY YÖNETİCİLER	40
a. İşveren Vekilleri ve Toplu İş Sözleşmesi Görüşmelerine İşvereni Temsilen Katılanlar	40
b. Kapsam Dışı Personel.....	41
aa. Genel Olarak	41
bb. Kapsam Dışı Personel Uygulamasının Dayanağı ve Geçerliliği.....	43
cc. Kapsam Dışı Personel ile Üst Düzey Yönetici Kavramları Arasındaki İlişki.....	46

4. ANONİM ŞİRKETTE, LİMİTED ŞİRKETTE VE ŞİRKET TOPLULUĞUNDA ÜST DÜZEY YÖNETİCİLER	49
a. Genel Olarak.....	49
b. Tüzel Kişilerde Soyut-Somut İşveren Ayırımı.....	49
c. Anonim Şirketlerde Üst Düzey Yöneticiler	51
aa. Yönetim Kurulunun Yönetim ve Temsil Yetkisini Devri ve Üst Düzey Yöneticilerin İşçi veya İşveren Sıfatının Tespiti.....	51
bb. Yönetim Kurulu Üyesinin Hukuki Durumu	55
cc. Ortağın (Pay Sahibinin) Hukuki Durumu	58
dd. Genel Müdürün Hukuki Durumu	61
aaa. Genel müdürün işçi ve işveren vekili sıfatı.....	61
bbb. Genel müdürün yönetim kurulu üyesi olması durumu.....	62
ccc. Genel müdürün ortak (pay sahibi) olması durumu.....	63
d. Limited Şirkette Üst Düzey Yöneticiler	64
aa. Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devri	64
bb. Ortak Olan Müdürün Hukuki Durumu	64
cc. Ortak Olmayan Müdürün Hukuki Durumu.....	65
dd. Müdür Olmayan Ortağın Hukuki Durumu	68
e. Şirketler Topluluğunda Üst Düzey Yöneticiler.....	70
aa. Şirketler Topluluğu Kavramı.....	70
bb. Şirketler Topluluğunda Üst Düzey Yöneticilerin İşverenin Tespiti.....	73
cc. Hâkim Şirket/Teşebbüs İşçisinin Üst Düzey Yönetici Olarak Bağlı Şirkette Görevlendirilmesi.....	75
5. BEYAZ YAKALI İŞÇİLER VE ÜST DÜZEY YÖNETİCİLER	78
a. Mavi Yakalı ve Beyaz Yakalı İşçi: Yasal Dayanağı Olmayan Yapay Bir Tasnif.....	78
b. Beyaz Yakalı İşçiler içinde bir Grup: Üst Düzey Yöneticiler	80

İKİNCİ BÖLÜM
ÇALIŞMA SÜRELERİ VE FAZLA
SAATLERLE ÇALIŞMA BAKIMINDAN ÜST
DÜZEY YÖNETİCİLER

§ 3. ÇALIŞMA SÜRELERİ VE ÜST DÜZEY YÖNETİCİLER.....	81
I. ÜST DÜZEY YÖNETİCİNİN ÇALIŞMA SÜRESİNİN	
BELİRLENMESİNİN GÜÇLÜĞÜ	81
II. AVRUPA BİRLİĞİ HUKUKUNDA.....	82
1. ÇALIŞMA SÜRESİ	82
a. Çalışma Süresi Kavramı.....	82
b. Çalışma Süresinin Ölçülmesi	85
2. ÜST DÜZEY YÖNETİCİLERİN DURUMU	86
III. ALMAN HUKUKUNDA.....	87
1. ÇALIŞMA SÜRESİ	87
a. Çalışma Süresi Kavramı.....	87
b. Çalışma Süresinin Ölçülmesi ve Belgelenmesi	89
2. ÜST DÜZEY YÖNETİCİLERİN DURUMU	91
a. Çalışma Süreleri Kanunu'nun Kapsamı Dışında Kalmaları.....	91
b. Fazla Çalışma Talepleri Bakımından.....	92
IV. İSVİÇRE HUKUKUNDA	94
1. ÇALIŞMA SÜRESİ	94
a. Çalışma Süresi Kavramı.....	94
b. Çalışma Süresinin Ölçülmesi ve Belgelenmesi	94
2. ÜST DÜZEY YÖNETİCİLERİN DURUMU	96
a. İş Kanunu'nun Kapsamı Dışında Kalmaları.....	96
b. Fazla Çalışma Talepleri Bakımından.....	96
V. TÜRK HUKUKUNDA.....	96
1. ÇALIŞMA SÜRESİ	96
a. Çalışma Süresi Kavramı.....	96
b. Çalışma Süresinin Ölçülmesi ve Belgelenmesi	99

2. ÜST DÜZEY YÖNETİCİLERİN DURUMU	102
§4. ÜST DÜZEY YÖNETİCİLERİN FAZLA SAATLERLE ÇALIŞMASI.....	104
I. FAZLA SAATLERLE ÇALIŞMA	104
II. FAZLA SAATLERLE ÇALIŞMANIN KARŞILIĞI	109
1. ZAMLİ ÜCRET ÖDENMESİ.....	109
2. SERBEST ZAMAN VERİLMESİ.....	117
3. FAZLA SAATLERLE ÇALIŞMANIN KARŞILIĞININ FARKLI İŞÇİ GRUPLARI BAKIMINDAN FARKLI KARARLAŞTIRILMASINA İLİŞKİN HÜKÜMLER	119
a. Genel Olarak.....	119
b. Beyaz Yakalı İşçiler için Farklı Oranda Zamlı Ücret Öngörülmesi.....	119
c. Beyaz Yakalı İşçiler için Serbest Zaman Kullanım Yükümlülüğü Öngörülmesi	123
4. FAZLA SAATLERLE ÇALIŞMANIN ÜCRET İÇİNDE KARARLAŞTIRILMASINA İLİŞKİN HÜKÜMLER	123
a. Genel Olarak.....	123
b. Üst Düzey Yöneticiler Bakımından Fazla Çalışmanın Ücret İçinde Kararlandırılması	131
III. FAZLA SAATLERLE ÇALIŞMANIN VE KARŞILIĞININ İSPATI.....	135
1. GENEL OLARAK.....	135
2. FAZLA SAATLERLE ÇALIŞMA YAPILDIĞINA İLİŞKİN İSPAT	138
3. FAZLA SAATLERLE ÇALIŞMA KARŞILIĞINA İLİŞKİN İSPAT	147
a. Fazla Saatlerle Çalışmanın Karşılığının Verildiğinin İspatı	147
aa. İşverenin ispat yükünü yerine getirmesi	147
bb. Fazla çalışma ücretinin ispatında ücret bordroları.....	148
aaa. Fazla çalışma tahakkuku bulunan imzalı bordronun ispat değeri.....	149

bbb. Fazla çalışma tahakkuku bulunan imzasız bordronun ispat değeri.....	151
ccc. Fazla çalışma tahakkuku bulunmayan imzalı bordronun ispat değeri.....	153
b. Fazla Çalışmanın Karşılığını Verme Zorunluluğu Olmadığının İspatı.....	154
aa. Fiili karinelerin ispata etkisi	154
bb. Fiili karine olarak üst düzey yöneticilik	156
IV. ÜST DÜZEY YÖNETİCİLERİN FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETİNE HAK KAZANMAYACAĞI YÖNÜNDEKİ YARGITAY İÇTİHAATI	158
1. YARGI KARARLARINA GENEL BAKIŞ.....	158
2. ÇALIŞMA SÜRELERİNİ KENDİSİNİN BELİRLEMESİ KRİTERİ	159
a. Genel olarak.....	159
b. Çalıştığı yerde en üst düzey/yetkili yönetici olmak ya da çalışma saatlerini düzenleyen amirinin olmaması kriteri.....	160
aa. Genel müdür	160
bb. Genel müdür yardımcısı	163
cc. Bölge müdürü-sorumlusu-yöneticisi.....	165
dd. Direktör	168
ee. Başhekim-mesul müdür-işletme müdürü.....	168
ff. İşletme müdürü	169
gg. Şantiye müdürü-şefi.....	171
hh. Proje müdürü	175
ii. Fabrika müdürü	176
jj. Şube müdürü-banka müdürü.....	177
kk. Pazarlama müdürü	178
ll. Personel müdürü	179
mm. Satış müdürü	179
nn. Üretim ve teknik grup müdürü.....	180

oo.	Lojistik sorumlusu/müdürü	180
pp.	Konteyner terminal müdürü.....	180
qq.	Departman müdürü.....	181
rr.	Okul müdürü.....	181
ss.	Mağaza müdürü ve müdür yardımcısı.....	181
tt.	Yiyecek içecek müdürü ve otel müdürü.....	184
uu.	Muhasebe müdürü ve muhasebe sorumlusu.....	184
vv.	Mutfak şefi-aşçıbaşı-kebab ustası	184
ww.	Ocak çavuşu.....	185
c.	İkincil kriter: Ücret yüksekliği	186
aa.	Genel müdür	188
bb.	Bölge müdürü	188
cc.	Başhekim-mesul müdür-işletme müdürü.....	188
dd.	İşletme müdürü	189
ee.	Şantiye müdürü-şefi.....	190
ff.	Etüd proje müdürü.....	191
gg.	Üst düzey danışman.....	192
hh.	Şube yöneticisi.....	192
ii.	Planlama ve dağıtım bölüm başkanı	192
jj.	Proje müdürü	192
kk.	Uçuş hizmetleri müdürü.....	193
ll.	Fabrika müdürü	193
mm.	Pazarlama müdürü	193
nn.	Servis müdürü.....	194
oo.	Mağaza müdürü.....	194
d.	Çalışma Sürelerini Kendisi Belirlemediği Takdirde Fazla Çalışmaya Yönelik Açık Talimat Verilmemiş Olması.....	194
3.	YÜKSEK MAHKEMELERİN FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETİNİN REDDİ İÇİN DİKKATE ALDIĞI DİĞER KRİTERLER	196

a. İşletmenin ve İşyerinin Tamamını Sevk ve İdare Etmek....	196
b. İş Güvencesi Kapsamı Dışındaki İşveren Vekili Olmak.....	198
c. İşe Alma ve İşçi Çıkarma Yetkisi.....	199
d. Ödeme ve Alışveriş Yapma Yetkisi	201
e. Fazla Çalışma Ücretine Hak Kazanmayacağına İlişkin Sözleşme Hükümleri.....	201
4. YÜKSEK MAHKEMELERİN FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETİNİN KABULÜ İÇİN DİKKATE ALDIĞI DİĞER KRİTERLER	202
a. Fazla Çalışma Ücreti Ödemeleri veya Tahakkukunun Bulunması	202
b. İş Sözleşmesinde Fazla Çalışma Ücretinin Miktarına veya Onaya İlişkin Hükme Yer Verilmesi.....	205
c. Mesai Çizelgesinde Yer Almak.....	206
d. Mesai Takip Sisteminin Bulunması.....	207
e. Çalışma Saatleri Bakımından Savunma Alınması	208
V. ÜST DÜZEY YÖNETİCİLERİN FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETİ TALEPLERİNE İLİŞKİN DOKTRİNDEKİ GÖRÜŞLER.....	209
VI. ÜST DÜZEY YÖNETİCİLERİN FAZLA ÇALIŞMASINA İLİŞKİN DEĞERLENDİRME VE GÖRÜŞÜMÜZ.....	214

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ÜST DÜZEY YÖNETİCİLERİN HAFTA TATİLİ, ULUSAL BAYRAM VE GENEL TATİL HAKLARI İLE YILLIK ÜCRETLİ İZİN HAKLARI

§5. ÜST DÜZEY YÖNETİCİLERİN HAFTA TATİLİ İLE ULUSAL BAYRAM VE GENEL TATİL HAKLARI	221
I. HAFTA TATİLİ HAKKI	221

1. HAFTA TATİLİ KAVRAMI VE HAFTA TATİLİNE HAK KAZANMA KOŞULLARI	221
a. Hafta Tatili Kavramı.....	221
b. Hafta Tatilinden Önceki O Haftanın İş Günlerinde Çalışmış Olma Koşulu.....	225
2. HAFTA TATİLİ ÜCRETİ VE HAFTA TATİLİNİN KESİNTİSİZ KULLANDIRILMASI	228
3. HAFTA TATİLİNİN KULLANDIRILMAMASI.....	231
4. HAFTA TATİLİ ÜCRETİNİN TEMEL ÜCRET İÇİNDE KARARLAŞTIRILMASINA İLİŞKİN HÜKÜMLER.....	234
II. ULUSAL BAYRAM VE GENEL TATİL HAKKI	236
1. ULUSAL BAYRAM VE GENEL TATİL KAVRAMI	236
2. ULUSAL BAYRAM VE GENEL TATİL GÜNÜNDE ÇALIŞMA	237
3. ULUSAL BAYRAM VE GENEL TATİL ÜCRETİ.....	242
a. Genel Olarak.....	242
b. Tatil Ücreti	243
c. Ulusal Bayram ve Genel Tatil Gününde Çalışma Ücreti ...	244
4. ULUSAL BAYRAM VE GENEL TATİL ÜCRETİNİN TEMEL ÜCRET İÇİNDE KARARLAŞTIRILMASINA İLİŞKİN HÜKÜMLER.....	247
5. YABANCILIK UNSURU TAŞIYAN İŞ İLİŞKİLERİNDE ULUSAL BAYRAM VE GENEL TATİL HAKKI	250
6. ULUSAL BAYRAM VE GENEL TATİL GÜNÜNÜN HAFTA TATİLİNE VEYA ÇALIŞILMAYAN CUMARTESİ GÜNÜNE RASTLAMASI HALİNDE ÜCRET	253
III. ÜST DÜZEY YÖNETİCİLERİN HAFTA TATİLİ VE ULUSAL BAYRAM VE GENEL TATİL GÜNÜNDE ÇALIŞMASI	255
1. GENEL OLARAK.....	255

2. YARGI KARARLARINA GENEL BAKIŞ.....	256
3. GÖRÜŞÜMÜZ.....	260
§6. ÜST DÜZEY YÖNETİCİLERİN YILLIK ÜCRETLİ İZİN HAKKI.....	262
I. YILLIK ÜCRETLİ İZİN HAKKI VE YILLIK ÜCRETLİ İZNE HAK KAZANMA KOŞULLARI	262
1. GENEL OLARAK.....	262
2. İZİN SÜRELERİ VE BU SÜRELERİN DİĞER İZİN VE TATİLLERLE ÇAKIŞMASI.....	263
3. YILLIK ÜCRETLİ İZNE HAK KAZANMA KOŞULLARI.....	266
a. Bir Yıl Çalışmış Olma Koşulu	266
aa. Aynı İşverenin İşyerlerindeki Çalışmaların Birleştirilmesi	266
bb. Yıllık Ücretli İzin Bakımından Çalışılmış gibi Sayılan Süreler.....	272
b. İşin ve İşyerinin Niteliğinin Yıllık Ücretli İzne Elverişli Olması.....	274
II. YILLIK ÜCRETLİ İZİNİN UYGULANMASI.....	275
1. İZİNİN KULLANILMASI.....	275
a. İznin Gelecek Hizmet Yılı İçinde Kullanılması	275
b. İznin Kullanılacağı Zamanın Belirlenmesi	277
aa. Belirleme Yetkisinin İşverene Ait Olması.....	277
bb. İzin Kurulunun Görev ve Yetkileri.....	279
c. Gidiş-Dönüş için Ücretsiz İzin.....	279
2. İZİNİN BÖLÜNEREK KULLANILMASI.....	280
3. YILLIK ÜCRETLİ İZİNDE ÇALIŞMA YASAĞI.....	281
4. İZİN DÖNEMİNE İLİŞKİN ÜCRETİN PEŞİN OLARAK ÖDENMESİ VEYA AVANS OLARAK VERİLMESİ.....	283
III. İŞ SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ İLE İZİNİN PARAYA ÇEVİRİLMESİ.....	283

IV. İZİNİN KULLANILDIĞININ VE İZİN ÜCRETİNİN ÖDENDİĞİNİN İSPATI	288
1. İŞVERENİN İSPAT YÜKÜNÜ YERİNE GETİRMESİ.....	288
2. DAVACI İŞÇİNİN ÜST DÜZEY YÖNETİCİ OLMASININ DAVALI İŞVERENİN İSPAT YÜKÜNÜ DEĞİŞTİRMEMESİ.....	293
3. ÜST DÜZEY YÖNETİCİNİN İZİN SÜRESİNİ BELİRTEN AÇIKLAMALARI İLE BAĞLI OLMASI VE YAZILI BELGE NİTELİĞİNDE OLMASI	297
4. HÂKİMİN DAVAYI AYDINLATMA ÖDEVİ.....	298
a. Genel Olarak.....	298
b. Yıllık İzin Kullanıldığıın İspatında Deliller Bakımından Hâkimin Davayı Aydınlatma Ödevi.....	299
c. Üst Düzey Yöneticinin Talep Formundaki İmzaya Rağmen İzin Kullanmadığı İddiası.....	302
d. Hayatın Olağan Akışına Aykırı Şekilde Yıllık Ücretli İzin Kullandırılmadığı İddiaları.....	303
5. DELİL BAŞLANGICI.....	306
a. Genel Olarak.....	306
b. Yıllık Ücretli İzin Kullanıldığıın İspatında Delil Başlangıcı.....	308
c. Üst Düzey Yöneticinin Yıllık Ücretli İzin Kullandığıın İspatında Delil Başlangıcının Kritik Önemi	311
GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ	313
KAYNAKÇA.....	323